

Příspěvek k zákonu záborovému ze dne 16. dubna 1919 č. 215 sb. zák. a nař. — K závazku zabrannosti přihlíží se bez ohledu na knihovní stav a posuzuje se vše tak, jakoby byla poznámka záboru v knihách pozemkových.

Návrh za rozdělení pozemku a vklad práva vlastnického na jednotlivé dílce zamítnul první soud, poněvadž jde o majetek zabraný dle § 14 cit. zák. a svolení státního pozemkového úřadu k žádanému zcizení a oddělení dle § 7 cit. zák. vykázáno není.

Rekursní soud změnil usnesení prvního soudu a návrhu vyhověl. Odůvodnění: Dle § 93 knih. zákona je pro posouzení knihovní žádosti rozhodný okamžik, ve kterém žádost knih. úřadu došla, tedy v daném případě 3. února 1921. Toho dne v knihovní vložce č. 59 poznámky záboru dosud nebylo, nýbrž návrh za tuto poznámku došel soudu knihovního teprve 18. března 1921. Poněvadž žádost knihovní samotna opírá se o listiny, kterým s hlediska § 26 knih. zák. výtky činěny býti nemohou, a poněvadž tu není také překážek podle § 24 knih. zák., má soud recursní za to, že byla zamítnuta bezdůvodně. Jejím vyhovění není také na překážku předpis § 18 záborového zákona, podle něhož smlouvy o zcizení zabraného majetku, učiněné po 28. říjnu 1918, jsou proti státu bezúčinnny, nebude-li prokázáno, že šlo o jednání, kterého si vyžádalo řádné hospodaření, poněvadž povoleným zápisem záborová práva státní dotčena býti nemohou a nebudou a poněvadž tímto předpisem platnost smlouvy mezi smluvními stranami není rušena.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu. Odůvodnění: Neprávem odvolává se recursní soud na § 93 knih. zák., dle něhož posuzuje se oprávněnost žádosti dle knihovního stavu, jaký tu byl v době, kdy žádost došla, a když podle stavu toho žádné závady není, že žádosti jest povoliti (§ 94 č. 1 knih. zák.), neboť přehlíží úplně předpis § 16 záborového zákona.

Veliká sociální důležitost agrární reformy vyžadovala, mělo-li cíle jejího býti dosaženo, aby se zákonodárce přenesl přes všechny formální pochybnosti, podávající se se stanoviska platného práva, a odklidil všechny právní závady, jež by byly na překážku plné a pronikavé účinnosti záborového zákona a mařily tak jeho dílo. Tak hned pokud šlo o zachycení nemovitého majetku záboru podrobeného musil, měl-li jej zachovati pro své účely a zachrániti před zašantročením, vyjmouti z platnosti zásadu o o-

chraně důvěry v knihy veřejné a učinil to právě předpisem § 16 záborového zák., jenž nařizuje, že má se ovšem zabraný majetek sice vyšetřiti — k tomu cíli ukládá vl. nař. z 9. ledna 1920 č. 61 ob. z. a nař. jeho soupis — uvésti v patrnost knihovní poznámkou záboru, že však i b e z t é t o p o z n á m k y nemůže se nikdo dovolávat, že beze své viny o záboru nevěděl; podléhá-li majetek něčí záboru, platí za zabraný a je podroben ohledně převodu a zatížení všem podmínkám záborového zákona, třeba by zábor z knih patrný nebyl; nabytí bez splnění těchto podmínek nemá vůči státu účinku (§ 7), nabyvatel nemůže se odvolávat na svou důvěru v negativní obsah veřejných knih či na svou bona fides.

K závazku zabranosti přihlíží se tudíž b e z o h l e d u n a knihovní stav a posuzuje se vše tak, jakoby poznámka záboru v knihách byla zapsána; vším právem proto první soudce, maje úřední vědomost o závazku tom, k němu přihlížel. Byloť by protismyslné povolovati vklad, o němž jisto, že už po zákona samém nemá účinku. Jak žadatelé ve svém rekursu uvedli, jde o stavební místa, na nichž nabyvatelé chtějí ihned stavěti. Kdyby byl vklad přes znalost pravého stavu věci povolen, nabyvatelé v důvěře v soudní rozhodnutí uvedli by se v značné náklady stavební a pak by jim pozemky jako zabrané třeba byly odňaty. Nesrovnává se to s officiem nesporného soudce, jenž má hledět, aby strany byly ušetřeny škod (§ 2 čís. 10 nesp. p.), mylnou vírou v legálnost nabytí v nich žíviti. Jinými slovy, i kdyby se za to mělo, že k nedostatku práva disposičního vedle § 94 č. 2 knih. z. dlužno přihlížeti jen potud, pokud ze samého podání (žádostí a příloh) neb z knihovního stavu na jevo jde, že tedy ve věcech knihovních neplatí předpis § 2 čís. 6 nesp. pat., dle něhož soudce přihlíží i ke skutečnostem odjinud mu známým, přece logický důsledek předpisu § 16 záb. zák. je, že i tato formální zásada jím jest prolomena. Další důsledek § 16 cit. zák. je, že prolomen také formální předpis § 126 odst. 2 knih. zák., že při vyřizování rekursu nelze bráti zřetele na nové okolnosti, neboť platí-li závazek zabranosti v každém případě, ať byl znám či nic, dlužno naň zřetel bráti, jakmile jest znám; nebráti naň zřetele, možno je jen pro faktickou překážku, že totiž znám není. I kdyby tedy první soud nebyl o něm věděl, ani v pozemkových knihách nebyl poznamenán a byl tudíž žádost povolil, přece soud rekursní byl by musel k poznámce záboru, která v době rekursu už zapsána byla, přihlídnouti. Tím spíše tedy, když první soudce již k záboru zřetel vzal; předůležité veřejnoprávní cíle, jež zákon záborový sleduje, to neprominutelně vyžadují a duch § 16 to kate-

goricky nařizuje. Žádost nevyhovuje principu legality (§ 94 č. 2 knih. zák.) a nelze ji proto povolití.

Rozhodnutí z dne 28. června 1921 čj. RI 809/21-1.

Schin.

Ke skutkové podstatě přečinu § 279 tr. z. není třeba útočného počínání, nýbrž stačí každá na venek projevená neposlušnost.

Nejvyšší jako zrušovací soud zrušil k zmateční stížnosti stát. zastupitelství rozsudek kr. s. v Č. B., jímž J. Š. uznán byl vinným přestupkem urážky veřejného úředníka dle § 312 tr. z. a vrátil věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí z následujících důvodů:

Pokud jde o právní posouzení věci, dlužno přisvědčiti ku zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující důvod zmatečnosti č. 10. § 281 tr. ř. Nalézací soud vzal za zjištěno, že dne 15. prosince 1920 v sále na střeleckém ostrově v Č. B. vyzval okr. hejtman shromážděné stávkující dělnictvo továrny Hardtmuthovy k rozchodu a že na toto vyzvání odpověděl obžalovaný J. Š.: »To nic, my půjdeme, až budeme chtítí.« V tomto zjištěném ději neshledal nalézací soud skutkovou povahu přečinu shluknutí dle § 283 tr. z., jak bylo žalováno, nabyv přesvědčení, že není vyloučeno, že obžalovaný rozkazu k rozejití uposlechnouti chtěl a také by byl uposlechnul, kdyby nebyl zatknut a kdyby místnost nebyla přeplněna, takže vůbec neměl možnost, rozkazu uposlechnouti. Odsoudil obžalovaného toliko pro přestupek dle § 312 tr. z., spáchaný tím, že inkrimovanými slovy urazil okresního hejtmana, tedy veřejného úředníka (§ 68 tr. z.), u vykonávání svého úřadu. Právem uplatňuje naproti tomu zmateční stížnost, že zjištěný čin obžalovaného opodstatňuje v objektivním ohledu všechny předpoklady přečinu shluknutí dle § 279 tr. z. Skutková podstata tohoto přečinu záleží ve výzvě ku spolupomoci neb odporu proti osobě vrchnostenské, nalézající se ve výkonu služebním. Slovo odpor neznamena pouze útočné počínání, nýbrž vůbec každou, na venek projevenou neposlušnost. Objektem přečinu, o němž jde, je autorita vrchnostenského opatření. Tato je porušena nejen tehdy, vyzývá-li se k pozitivnímu vystoupení proti vrchnostenskému zákazu neb příkazu, nýbrž i tenkrát, je-li účelem výzvy, vyvolatí projev vůle lidu k tomu cíli, aby bylo neposlechnuto dotyčného zákazu neb příkazu. V obou případech staví se proti vůli vrchnosti v cestu jako překážka jednání, k němuž